

Dezső Csaba

(ELTE BTK, Ókortudományi Intézet, Indoeurópai Nyelvtudományi Tanszék, adjunktus):

A király vallása. Áttérő uralkodók, személyes vallás és valláspolitikai a kora középkori Indiában

Kalhaṇa XII. században írt kasmíri királykrónikájából válogatott példák mutatnak be a királyi hatalom viszonyát a vallási irányzatokhoz, intézményekhez. A király és a királyi család mint patrónus templomokat, szemináriumokat, kolostorokat alapít. Ezek az alapítások igazodnak a dinasztia vallásos irányultságához, ugyanakkor nem mindig vágnak egybe a király személyes hitével. A Krónikában két példát is találunk arra, hogy az uralkodó élete végén másik isten felé fordul, sajátos, de egyediségükben is általánosítható tanulságokat rejtő okok miatt. A bőkezű, kegyes királyok és királynék mellett olyan uralkodókról is szép számmal ír Kalhaṇa, akik módszeresen kifosztották a gazdag vallási intézményeket: a skála két végpontja között gazdag a választék. A saivismus növekvő szerepe, a saiva guruk befolyása a politikára szintén megfigyelhető a Krónikában; a XI. századra vonatkozóan Kṣemendra satirikus művei is árnyalják a képet. Végül Kalhaṇa, a költő történelemalkító módszereibe is betekintést kapunk: hogyan formálja „saivábbá” Kasmír túlságosan buddhista múltját legendákkal, egyes királyok korábbra helyezésével.